

EL CONSELL ESCOLAR ÒRGAN DE GESTIÓ I PARTICIPACIÓ DEL CENTRE EDUCATIU

La participació és un dret i un deure de totes les persones en les societats democràtiques, és un procés que es construeix col·lectivament per obtenir beneficis personals i col·lectius. Participar en l'àmbit educatiu, vol dir, sobretot, ser protagonista del propi procés educatiu.

*El consell escolar del centre és l'**òrgan col·legiat de participació** de la comunitat escolar en el govern del centre. En el consell escolar hi ha representats tots els col·lectius que intervenen en la comunitat educativa: director o directora, professorat, alumnes, personal d'administració i serveis, etc.*

En els centres públics, la funció principal del consell escolar és participar en la presa de decisions en relació amb aquells temes importants per al funcionament i l'organització del centre: el projecte educatiu, la programació general, la gestió econòmica, etc. En el cas dels centres privats concertats, el consell escolar debat, avalua, analitza i pren decisions sobre els temes proposats pel titular del centre.

Introducció

La participació dels pares i mares en el procés escolar dels fills és un dret però també és un deure. La Llei d'educació, en el seu article 25, exposa que les mares, els pares o els tutors tenen el dret i el deure de participar activament en l'educació de llurs fills, i el dret de participar en la vida del centre per mitjà del consell escolar i dels altres instruments de què es dotin els centres en exercici de llur autonomia.

Dit d'una altra manera, els centres educatius han de facilitar que les famílies puguin exercir les seves responsabilitats. Són molts els informes i estudis que associen l'èxit acadèmic i educatiu dels infants i joves amb variables que depenen directament de l'acció i participació de la família en els processos escolars. En aquest sentit l'OCDE va seleccionar com a indicador de qualitat de l'informe PISA (2006) la participació de mares i pares en el centre educatiu.

En un model participatiu família i escola se senten part d'un mateix projecte i comparteixen objectius i significats. Cadascú, des del coneixement i el reconeixement de l'altre, actua dins del seu rol i competències pròpies de forma complementària. Ha de quedar explicitat en el PEC la delimitació dels rols i les competències de les famílies i dels diferents professionals de la comunitat educativa.

Per avançar cap a un model participatiu, cal conèixer els factors que expliquen l'actual situació sobre la participació de les famílies en els processos educatius i en el funcionament del centre. Cal analitzar les causes específiques del centre que dificulten la participació i trobar les maneres, amb les famílies, per millorar la situació. Fóra bo aprofitar les estructures ja existents i crear-ne de noves per tal de potenciar la participació.

Formes de participació

Els pares i mares poden participar en la vida de centre de formes i graus molt diversos. Algunes d'aquestes formes tenen un caràcter més voluntari per a les famílies, però d'altres formen part de les seves competències i responsabilitats.

- *Participació de les famílies en el seguiment i procés escolar del seus fills i filles. Tal com marca la normativa, les famílies són les primeres responsables de l'educació i la formació dels fills i, per tant, els han d'acompanyar en el procés escolar. En aquest sentit, els centres educatius han d'impulsar l'acció tutorial compartida entre escola i família per dur a terme una acció educativa coherent i coordinada.*

- *Participació de les famílies en el funcionament de centre.*
 - *Representació. Els centres han de garantir la participació de les famílies en el Consell Escolar i les diferents comissions que se'n derivin. D'altra banda, les mares i pares de l'alumnat matriculat en un centre poden constituir una associació. Les AMPA, associacions de mares i pares, tenen per finalitat essencial facilitar la participació de les famílies en el Projecte educatiu de centre i de les diferents actuacions que s'hi desenvolupin.*

 - *Projecte compartit. Disposar de moments per a la reflexió i per al debat amb les famílies i la resta de la comunitat educativa és una altra forma de participar que ens ha de permetre compartir objectius i significats, i construir iniciatives educatives en un projecte comú.*

(extracte del document publicat pel Departament d'Educació)